

~ Методологија ~

ИНОВАТИВНЕ АКТИВНОСТИ ПРЕДУЗЕЋА

ПРАВНИ ОСНОВ

Статистичка активност се спроводи у складу са Статистичким програмом Републике Српске за период 2013-2017. година и Законом о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03).

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ и садржај

Истраживање о иновативним активностима пословних субјеката у Републици Српској (ИНОВ) спроводи Републички завод за статистику као двогодишње истраживање. Истраживање је први пут спроведено за период 2006–2008. године као експериментално пилот истраживање, са циљем да се сагледа реалан однос пословне политике пословних субјеката према иновативним активностима, у смислу информисаности пословних субјеката о потребама и ефектима иновирања, постојећим капацитетима у пословним субјектима као и факторима који су отежали или успорили ову врсту активности. Истраживањем о иновативним активностима добијају се подаци о врсти иновативних активности предузећа (иновација производа, процеса, маркетинга, организације); врсти иновативних активности, изворима информација, ефектима иновација производа и процеса, факторима који ометају иновације и иновативном потенцијалу.

ЈЕДИНИЦЕ ПОСМАТРАЊА/ИЗВЈЕШТАЈНЕ ЈЕДИНИЦЕ

Основни скуп истраживања и јединице посматрања статистичког истраживања јесу предузећа одабрана узорком из статистичког пословног регистра.

ОБУХВАТ

Извештајне јединице истраживања чине предузећа разврстана према величини (на основу броја запослених) и групама дјелатности (КД 2010).

МЕТОД И ВРИЈЕМЕ ПРИКУПЉАЊА ПОДАТАКА

Истраживање се спроводи у облику анкете, у двогодишњој периодици, а упитници се извјештајним јединицама достављају крајем маја. Истраживање о иновативним активностима спроводи се на основу репрезентативног, стратификованог узорка. Циљну популацију овог истраживања чине предузећа у Републици Српској која припадају подручјима А-Н NACE Rev. 2 класификације дјелатности и која имају 10 или више запослених радника, сагласно методолошком упутству и регулативи Европске Уније о примјени Одлуке број 1608/2003 Европског парламента и Вијећа о производњи и развоју статистичких података у области иновативних активности, број 1450/2004.

Оквир за избор узорка креиран је на основу података Статистичког пословног регистра Републике Српске. Узорак је дизајниран као случајни стратификовани са величином одређеном у складу са минималном прецизношћу оцјена кључних параметара истраживања прописаном методолошким упутством које прати регулативу 1450/2004. Величина узорка била је 1 261 предузеће.

Стратификација је извршена по области дјелатности (двје цифре NACE Rev. 2) и класи запослености (10-49, 50-249 и 250 и више запослених радника.

Резултати добијени овим истраживањем су у директној вези са квалитетом података из регистра.

ОБАВЕЗА ЗАШТИТЕ ПОВЈЕРЉИВИХ ПОДАТАКА

Објављују се само збирни подаци за ниво Републике Српске. Повјерљиви подаци су заштићени у складу са члановима 25. и 27. Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и у складу са Правилником о заштити повјерљивих података.

ДЕФИНИЦИЈЕ ОСНОВНИХ ОБИЉЕЖЈА – ИНДИКАТОРА

Према Приручнику за прикупљање и тумачење података о иновацијама (Oslo manual, III edition, 2005, у издању OECD и Eurostat) кориштене су сљедеће дефиниције:

Иновација је примјена новог или значајно побољшаног производа или услуге, процеса, или маркетиншке методе или нове организационе методе у пословању, организацији рада или односима предузећа са окружењем. Иновативне активности обухватају иновације производа, иновације процеса, иновације у организацији предузећа и иновације у маркетингу. Иновација мора бити нова за предузеће, иако је иновацију можда развило неко друго предузеће.

Иновација производа је увођење на тржиште новог или значајно побољшаног физичког производа или услуге у смислу њихових карактеристика као што су могућности кориштења производа или услуге или њихова прилагођеност кориснику. Ово укључује значајна побољшања техничких карактеристика, компоненти и материјала, уграђеног софтвера, корисничке оријентисаности или других функционалних карактеристика. Иновација производа (новог или побољшаног) мора бити нова за предузеће, али не нужно за тржиште. Није пресудно да ли је иновацију изворно развило само предузеће или неко друго предузеће.

Иновација процеса је имплементација новог или значајно побољшаног начина производње или испоруке. Ово укључује значајне промјене у техници, опреми и/или софтверу. Иновација процеса (нова или унапређена) мора бити нова за предузеће, док предузеће не мора бити нужно прво које је увело тај процес. При томе није битно да ли је иновацију развило само предузеће или неко друго предузеће. Искључиво организационе и менаџерске промјене не сматрају се иновацијом процеса.

Иновација у организацији предузећа је нова организациона метода у пословној пракси предузећа (укључујући управљање знањем), организацији радног мјеста или односима са другим субјектима којом се предузеће није користило. Организациона иновација мора бити резултат стратешке одлуке управе предузећа.

Маркетиншка иновација јесте примјена новог маркетиншког концепта или стратегије која се значајно разликује од постојећих маркетиншких поступака у предузећу и која прије није кориштена. Захтјева значајне промјене у дизајну или паковању производа, пласирању производа на тржиште, промоцији производа или одређивању цијене.

Иновативно активна предузећа су предузећа која су увела иновацију производа (физичког производа или услуге) и/или иновацију процеса и/или су започела иновативну активност или су је прекинула и/или су увела иновацију у организацији предузећа и/или иновацију у маркетингу.

Иновативно активна предузећа са **технолошким иновацијама**/активностима су предузећа која су у посматраном периоду увела иновацију производа и/или процеса или су започела иновативну активност или су је прекинула. Према претходној дефиницији таква предузећа су се називала иновативно активним предузећима.

Иновативно активна предузећа са **нетехнолошким иновацијама** су предузећа која су, у посматраном периоду, увела иновацију у организацији и/или иновацију маркетинга.

Предузеће може бити или само са технолошким иновацијама/активностима или само са нетехнолошким иновацијама/активностима (у посматраном периоду предузеће је увело само једну врсту иновација) или може бити и технолошки и нетехнолошки иновативно, дакле предузеће је у посматраном периоду увело обе врсте иновација истовремено.

Предузећа са незавршеним и/или напуштеним иновативним активностима су предузећа која су у посматраном периоду проводила иновативне активности, али их нису завршила или су их напустила.

Неиновативна предузећа су предузећа која у посматраном периоду нису увела ниједну иновацију и нису проводила иновативне активности.

НИВО РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТИ ПОДАТАКА

Подаци су репрезентативни за ниво Републике Српске.

УСАГЛАШЕНОСТ СА МЕЂУНАРОДНИМ ПРЕПОРУКАМА И СТАНДАРДИМА

Подаци су усклађени са међународним стандардима које је поставио OECD и објавио у приручнику Фраскати.

ОРГАНИЗАЦИЈА СПРОВОЂЕЊА

ОРГАНИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТАТИСТИЧКЕ АКТИВНОСТИ

Одговорни произвођач података истраживању и развоју јесте Републички завод за статистику Републике Српске.

Прикупљање података обавља се у подручним јединицама Републичког завода за статистику Републике Српске, док се унос и обрада података обавља у Заводу.

ОБАВЕЗНОСТ ДАВАЊА ПОДАТАКА

Извјештајне јединице дужне су да достављају податке Републичком заводу за статистику Републике Српске у складу са Законом о статистици Републике Српске.

ПЕРИОДИКА СПРОВОЂЕЊА

Извјештајна јединица дужна је доставити податке Републичком заводу за статистику до 20. јуна.

ПУБЛИКОВАЊЕ

Подаци се објављују у оквиру двогодишњег саопштења „Иновативне активности предузећа“.

Публикују се само збирни подаци за ниво Републике Српске. Индивидуални подаци су заштићени у складу са Законом о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03).